

Fórum színház: A drámatanár a festők vezetőjét játssza, aki megpróbálja meggyőzni a tanácsot arról, hogy változtasson döntésén. Egy résztvevő pedig a városi tanácsot képviseli, neki adhatnak tanácsot a többiek.

2. Ha úgy döntenek, hogy viselik a botrány következményeit

Kiscsoportokban írásokat készítünk a korabeli krónikába az ezt követő eseményekről „Kép-telenség” címmel.

3. Erényt kovácsolnak a botrányból, ők lesznek a mecénásai az új művészeti irányzatnak

Rövid művészettörténeti tanulmány az új művészeti ág megszületésének mikéntjéről.

Néhány (utólagos) kiegészítés a drámaórához

Ha netán valaki úgy döntene, hogy gyakorlatban szeretné kipróbálni a fenti órát, javasolom néhány részlet át-gondolását. A következőkben szeretném felhívni a figyelmet azokra a pontokra, ahol a drámaóra színesebbé, érdekesebbé tehető. Szándékosan – bízva a „felhasználók” kreativitásában – nem írok konkrét játékötleleteket. Úgy gondolom, számtalan megoldás kerülhet elő e problémák orvoslására, és a formai kérdésekben döntsön ki-ki ízlése szerint.

1. Tegyük színesebbé, érdekesebbé a kontextusépítést!

- A fenti drámaóra feltételezi, hogy a résztvevők már rendelkeznek előzetes ismeretekkel a reneszánsz kultúráról (ezért készült 7. osztályos gyerekek számára). Ennek ellenére a kontextusépítő szakasz elején szereplő információgyűjtő beszélgetés unalmassá válhat. Ezt megelőzhetjük azzal, ha játékos feladatok váltják ki a hosszú beszélgetést.
- Szintén a kontextusépítő szakaszban szerepel a résztvevők szerepben való bemutatkozása a városi tanács első gyűlésén. Ennek egy része szintén kiváltható játékosabb formával. Azaz, ha nem csak elmesélik, hanem el is játsszák a résztvevők a városért tett jó cselekedeteiket.
- Érdeemes lehet a kontextusépítésbe több olyan játékot is beépíteni, ami bemutatja, árnyalja a városi tanács tagjai között lévő viszonyokat.

2. Nehezítsük meg még jobban a döntést!

- A drámaóra azon szakasza, amikor egy gyűlés keretén belül kell eldönteniük a résztvevőknek, hogy miként reagáljanak a kiállításra, még színesebbé tehető, ha különböző peremfeltételek folyamatos adagolásával megpróbálja a drámatanár a tanács tagjait is egymás ellen fordítani azzal a céllal, hogy megnehezítse számukra a döntést.

3. Vizsgáljuk meg részletesen a különböző döntések lehetséges következményeit!

- Természetesen elképzelhető, hogy a döntés nagyon nehezen születik meg, vagy a csoport nem jut egységes álláspontra. Ebben az esetben érdemes szerepen kívül egyeztetni a döntések lehetséges következményeit, és sorban valamennyit megvizsgálni, kisebb csoportokban.
- Nem állítom, hogy a fenti vázlat tartalmazza az összes lehetséges következményt. Egy jó gondolkodású 7. osztályos csapatnál valószínűleg több furfangos megoldás is születhet. Tessék készülni erre is!

(Romankovics Edit)

Jövőkép

Bethlenfalvy Ádám – Nyári Arnold

Korosztály: 13- 14 éves diákoknak, kb. 15 fő

Fókusz: Felvállaljuk-e korábbi tetteinket, ha azok negatívan befolyásolhatják a jövőnket?¹⁵

Bemelegítő játékok:

¹⁵ Az I. DRÁMAÓRA-ÍRÓ VERSENY 2. díjas alkotása. (A szerk.)

- Szobrok a drámai színésről, a komikus színésről, a kabarészínésről, a befutott színésről és a sikertelen színésről.
- Egy rövid mondóka vagy versrészlet különböző stílusokban való elmondása.

1. Bevezető beszélgetés, illetve a játék felajánlása

Játékunk egy olyan fiatalemberről szól, aki már gyerekkora óta arra készül, hogy ismert filmszínész legyen. Vizsgáljuk meg az ő küzdelmeit, eddigi sikereit és nehézségeit.

2. Kiscsoportos munka

Készítsünk bemutatkozó anyagot Samu Nagy Kristófról, erről a 23 éves fiatalemberről, amit valamelyik színészügynökségnek adott le (több ügynökségnél is van anyaga). Lehet benne egy rövid amatőr videós részlet valamelyik korábbi munkájából.

Amit a tanár megad ehhez a feladathoz: „Édesanyjával él együtt. Egy külvárosi általános iskolában kezdte a színjátszást. Középiskolában már a diákszínjátszó csoportban játszott, illetve egy előadást ő rendezett meg (a Rómeó és Júliát). Többször próbált felvételizni a színművészeti főiskolára, eddig sikertelenül. Több amatőr színjátszó csoportban is szerepelt, közülük az egyikkel kisebb botrányt keltett, egy tévéműsorban is foglalkoztak vele.

3. Beszámoló

4. Tanári narráció

Kristóf nagyon sok emberrel kapcsolatba került, rengeteg ismerőse volt, barátjának mégis csak egyetlen egy embert tudhatott, akit szintén vonzott a művészet, s felszolgálói állása mellett szabadidejében művészi fotókat készített. Őt Varga Alexnek hívják.

5. Tablók

Hármasával készítjük a tablókat. Ehhez egy-egy témát ad a tanár: szabadidő, lányok, család, munka, művészet.

6. Beszámoló

Egymás tablóinak megtekintése, gondolatkövetéssel.

7. Páros munka

Nézzük meg, hogy milyen beszélgetések hangozhattak el Kristóf és Alex között a kisebb botrányt okozó előadásról készült riportműsor után.

8. Beszámoló

9. Jelenet

Kristófnak a színészi pályafutásával kapcsolatos vágyálmát jelenítjük meg három csoportban.

10. Beszámoló

11. Kiscsoportos munka

Öt háromfős csoportban készítsük el Kristóf költségvetését! 40 ezret keres, ebből 25 ezer Ft elmegy élelmiszerekre és rezsiköltségre. Mire kellene költenie Kristófnak a maradék 15 ezer Ft-ot? Készíthetünk egy teljes listát mindabból, amire egy fiatal színésznek szüksége lehet, és nézzük meg, hogy mire telik a tizenötből!

12. Beszámoló

13. Forró szék

Kristófnak (tanár szerepben) tehetünk fel kérdéseket – akár kínos kérdéseket is.

14. Kiscsoportos jelenet

Kristófnak szerencséje van, mert mostanában több jól fizető munkajánlatot kapott és vállalt is el. Ráadásul nem csak a pénz volt jó, hanem a munkáltató is elégedett volt Kristóffal. Készítsünk jelenetet vagy a munka folyamatáról, vagy az elkészült anyagot mutassuk be! Ezekről a munkákról azt mondta Kristóf, hogy „a pénz

a fontos”.

A munkák között volt olyan, ami után akkora vitája volt Alex-szel, amilyen eddig nem fordult elő közöttük. A következők közül választhatnak a diákok:

A munkák:

<i>termékbemutató a Cora áruházban:</i>	<i>8 ezer Ft/hétféje (4 alkalom)</i>
<i>gyereknapi vállalati ünnepség:</i>	<i>12 ezer Ft/3 óra</i>
<i>statisztálás egy népszerű televíziós kabaréműsorban:</i>	<i>15 ezer Ft/délelőtt</i>
<i>műsorvezetés egy sztriptíz-bárban (közvetíti a városi televízió):</i>	<i>25 ezer Ft/egy éjszaka</i>
<i>milliomoscsemete beugratása rejtett kamerás felvétellel, némi erőszakkal:</i>	<i>10 ezer Ft/egy óra</i>
<i>olcsó reklámfilmbe való szereplés, székrekedés elleni gyógyszeről:</i>	<i>20 ezer Ft/egy nap</i>

15. Fórum színház

Veszekedés Alex-szal a munkák miatt. Alex mindenképpen beszélni akart Kristóffal. Alexnek mostanában rosszul megy anyagilag, művészi munkáját sem ismerik el.

16. Tanári narráció

Kristóffot az utolsó próbálkozásánál felvették a színművészeti főiskolára, és ami a főiskolásoknál ritkán fordul elő, harmadéves korában kapott egy filmfőszerepet, amelyet a legjobb pályakezdő díjával jutalmaztak a filmszemlén. A főiskolai évek alatt, elfoglaltságai miatt, rendkívül ritkán találkozott Alex-szal, de ekkor is úgy éri, hogy csak felszínes dolgokról tudnak beszélgetni. Alex csillaga továbbra is leáldozóban van.

17. Egész csoportos tablók a díjátadásról

18. Tanári narráció

Nagyon nagy megtiszteltetésben és megbecsülésben lehet Kristófnak része, a Nemzeti Színház társulatába összegyűjtik az ország legelismertebb színészeit, közöttük Kristóf neve is felmerül, mint az egyetlen, még nem végzett színésznövendék. A leendő társulat tagjainak pályafutását a legnagyobb médiumok részletesen ismertetik.

19. Egész csoportos improvizáció

Riportkészítés Kristóffal eddigi pályafutásáról, mostani sikereiről.

20. Véletlenül meghallott telefonbeszélgetés

Egy bulvár napilap főszerkesztője (tanár szerepben) beszélget Alex-szal. A beszélgetésből kiderül, hogy Alex jelentős fotós, videós, írásos anyaggal rendelkezik Kristóf eddigi pályafutásáról, amin szívesen csámcsognának az olvasók, és ezzel megkérdőjelezhetik Kristóf alkalmasságát a nemzeti társulatba. A főszerkesztő a telefonbeszélgetésben sejteti, hogy hosszabb távú együttműködésre is számíthat Alex, ha igazán robban az anyag.

21. Fórum színház

Alex és Kristóf vitája a Napkeltében. A műsorvezetőt a tanár játssza.

22. Két csoportban

Nézzük meg Kristóf életútját, mi van, ha bekerül a Nemzetibe, illetve milyen lesz az élete, ha – a botrány után – nem kerül be! Legalább két-két jelenetet nézzünk meg, hogy milyen pozitív, illetve negatív dolgok érhetik pályafutása során.

23. Páros feladat

Nézzünk meg egy beszélgetést Kristóf és egy fiatal színész között, ami harminc évvel később játszódik! Tanácskérés: „pénzes munka” elvállalása. A párok maguk dönthetik el, hogy melyik életutat követik.

24. Egy-két páros beszámolója

25. Megbeszélés

Befejezetlen mondat csomagolópapíron: „Csak olyat tegyél, ami...”

Újragondolt Jövőkép

Egy-egy drámaóra tervezése kapcsán az ember próbál olyan témákat keresni, ami mind a drámatanár, mind a gyerek számára érdekes lehet. Minél több óra tervezésén vagyunk túl, annál inkább vagyunk hajlamosak arra, hogy olyan témát, drámai helyzetet keressünk, amivel még senki nem foglalkozott. Különösen olyan helyzeteknél, amikor akár több hónap áll a rendelkezésünkre, hajlamosak vagyunk sok jó ötletet eldobni és tovább kutatni olyan lehetőség után, amiben új formák tömkelegét sűrítjük bele. Ez elvezethet egészen odáig, hogy szinte automatikusan dobjuk el az ötleteket. Számunkra ezért volt izgalmas kihívás a drámaóra-író verseny, ahol nagyon gyorsan meg kellett állapodunk abban, hogy mi lesz az újságcikk kapcsán a témánk, miről fog szólni az óra, hogy az idő nagy részét már az óra megtervezésére fordíthassuk.

Az első ötletek között merült fel, hogy egy hollywoodi sztár karrierjéről és magánéletéről szólhatna az óránk. Gondoltunk arra is, hogy játszhatnánk egy kiállítás szervezőiről, akik szeretnének a hírnév érdekében botrányt kelteni. Végül sikerült megállapodnunk abban, hogy mindkettőnk leginkább a színész érdekel, akinek a múltjában történt valami, amit később felhasználhatnak ellene. Ezzel felvállaltuk azt, hogy egyetlen elemet tartunk meg a cikkből, az eredeti problémát mintegy ugródeszkaként használva. Utólag úgy látjuk, hogy talán kevés időt töltöttünk a cikk elemzésével, talán ezért kaptuk csak a második helyezést, mindenesetre akkor beleszerettünk ebbe az ötletbe, és rögtön találtunk hozzá izgalmas, játszható helyzeteket is.

Most, hogy eltelt egy kis idő az óra megszületése óta, újra átgondoltuk, és a következőket szeretnénk hozzáfűzni. Az, hogy egy színész milyen munkákat vállal el, és mi az, amit jobb lenne, ha visszautasítana, többféle keretben is vizsgálható. Utazhattunk volna az időben vissza egy Shakespeare korabeli vándortársulathoz, vagy a jövőbe egy „úrtársulathoz” is, de akár az életkoron is változtathattunk volna: foglalkozhattunk volna egy nyugdíjas színésszel, vagy akár diákszínjátzókkal is. Hozzánk mindenesetre ez az élethelyzet állt a legközelebb, és így ebben volt a legkönnyebb gondolkodni a számunkra.

Így utólag persze könnyebb azon gondolkodni, hogy mit kellene változtatni az órán ahhoz, hogy – az általunk felrakott kereten belül maradván – közelebb kerüljünk a cikk alapproblémájához. Beépíthettünk volna Samu Nagy Kristóf életébe olyan munkákat, amelyek nem ennyire kommerszek, és nem csak a pénzkereset miatt vállalhatók. Ha például művészileg értékelhető produkciókban vállal szerepet, s azokban vannak olyan részek, amelyeket kiragadva rossz fényben lehet őt feltüntetni, akkor közelebb jutunk a cikk alapproblémájához. Például, ha főiskolás vizsgafilmekben vállal szerepet, amelyekben szeretkezési jelenetek vannak, akkor később felhasználhatják ellene (ha több ilyen is készült), pornósztárnaként feltüntetve őt. Elképzelhető, hogy ez elsőre merész ötletnek tűnik, de ha megtaláljuk hozzá a megfelelő formát, például egy rendező miképpen indokolhatja ennek művészi értékét a filmben, akkor már a 13-14 éves korosztály számára is fogyaszthatóvá válik. Egy másik lehetséges megoldás az, ha egy ellentmondásos mozgalmáról, személyekről szóló pártatlan történelmi szakkönyv borítójához készült fényképeket (Sztálinnak, Hitlernek, Szálasinak vagy nyilasnak, munkásörnek, skinheadnek öltöztetve Kristófit) juttatnak el a bulvársajtóhoz. Mindkét esetben vizsgálhatnánk azt, hogy miként kezelheti ezeket a problémákat Kristóf.

Számunkra azonban továbbra is izgalmas az eredeti keret és fókusz, szívesen dúsítanánk tovább a fiatal színész magánéletével foglalkozó szállal az órát. Gondolunk itt a családra, barátságokra, szerelemre, de a hivatástudat kérdése is vizsgálható, akár egy órasorozat formájában. Amellett, hogy mi nagyon jól éreztük magunkat ebben a fajta megmérettetésben, amint lehetőség nyílik rá, szeretnénk a gyakorlatban is próbára tenni az óránkat.

Fiatalok galériája

Gyombolai Gábor Márton – Sereglei András László

Korcsoport: A játékot 15-16 éveseknek terveztük.

Fókusz: Hogyan lehet szólni a nácizmusról?¹⁶

Bevezetés: Ma egy olyan galériáról fogunk játszani, melynek neve: Fiatalok Galériája. Ebben a galériában az a különleges, hogy múzeológusok segítségével fiatalok készítenek tárlatokat fiatalok számára. Eszközeiben újszerű és sikeres intézményről van szó.

¹⁶ Az I. DRÁMAÓRA-ÍRÓ VERSENY 3. díjas alkotása. (A szerk.)